

K O J E T Í N S K Ý
kulturní kalendář

KAM DNES

4. neděle 10.00 hod. — sál Kulturního domu
SLAVNOSTNÍ ZAHÁJENÍ OKRESNÍ VÝSTAVY FOTOGRAFIÍ v rámci STMP.
Výstava potrvá do neděle 18. června 1967 a bude otevřena denně od 9—12 hod. a od 15—18 hodin.
7. středa 15.00 a 19.30 hod. — sál TJ Slavoje
DIVADELNÍ PŘEDSTAVENÍ POHÁDKY O ZAKLETÉ ZLATOVLÁSCE. Hrají žáci základní devítileté školy na nám. Míru.
10. sobota 20.00 hod. — stadión MORAVA
TANEČNÍ VEČER, který pořádá oddíl kopané TJ Slavoje. Hraje taneční orchestr ALFA.
11. neděle OSLAVA MEZINÁRODNÍHO DNE DĚTÍ
Průvod městem, veselé odpoledne na stadióně MORAVA s pestrým programem.
14. středa 14.00 hod. — klubovna Kulturního domu
BESÍDKA PRO DĚTI spojená s vyhlášením a odměněním vítězů soutěže Městské knihovny nazvané „Poznáte naše malíře?“

Další číslo Kojetínského kulturního kalendáře vyjde v z á ř í 1967.

KINO „HANÁ“

2.—4.
pátek
sobota
neděle

SMRT ZA OPONOU

Český kriminální film o mezinárodním pašeráckém gangu natočil režisér Kachlák. Námětem filmu je záhadná smrt primabaleriny velkého pražského divadla, k níž dojde krátce před premiérou. Pracovníci bezpečnosti zjistí, že nešlo ani o nešťastnou náhodu, ani o sebevraždu, nýbrž o promyšlenou a chladnokrevnou vraždu. Pátrání po vinících probíhá na dvou místech: v Praze a na Rujaně v NDR, kam byl podloudně dopravován heroin ze Švédska.

Mládeži přístupno.

7. a 8.
středa
čtvrtek

ŽENICH NA INZERÁT

Italská filmová komedie na rozšířeném plátně vypráví o touze mladé ženy po životě ve velkém městě.

Mládeži do 15 let nepřístupno.

9.—11.
pátek
sobota
neděle

DRAHÁ BRIGITTO

O této americké širokoúhlé filmové veselohře jsme psali v dubnovém vydání kulturního kalendáře.

Film je mládeži přístupný.

14. a 15.
středa
čtvrtek

U KONCE S DECHEM

Francouzský kriminální film s Jean-Paul Belmondem v hlavní roli vypráví o mladém Michel Poiccardovi, který přes své

mládí má za sebou velmi pohnutý život a o jeho dívce Patricii, kterou vytváří herečka Jean Sebertová.

Mládeži do 15 let nepřístupno.

16.—18.
pátek
sobota
neděle

CTIHODNÝ STANISLAV

Francouzsko-italská detektivka s humorným nadhledem, založená především na výkonu stále populárního a fyzicky neobyčejně zdatného Jeana Maraise. Příběh je smluvená hra s divákem, v níž se neklade důraz na logiku předváděného děje, ale především na jeho atraktivnost.

Vstupné 3,—, 4,—, 5,— Kčs.

Mládeži do 15 let nepřístupno.

21. a 22.
středa
čtvrtek

TŘI MUŠKETÝŘI — I. a II. díl

Repríza širokoúhlého barevného dvoudílného filmu podle stejnojmenného románu A. Dumase.

Mládeži přístupno.

23.—25.
pátek
sobota
neděle

KOČÁR DO VÍDNĚ

Český širokoúhlý film podle námětu Jana Procházky je dramatický, ale velmi komorní příběh z posledních dnů druhé světové války, všimajících si důležité etické otázky práva na pomstu. Tento film režiséra Karla Kachyně byl uveden v soutěži XV. MFF v Karlových Varech 1966 a získal zde třetí hlavní cenu.

Mládeži do 15 let nepřístupno.

28. a 29.
středa
čtvrtek

JOJO

Francouzská filmová veselohra Pierra Etaixe patří k těm vzácným filmům, které poskytou i náročným divákům dar smíchu. Film vypráví o osamělém miliardáři, který

zchudne a o jeho synovi - klaunovi, který zbohatne, aby nakonec poznal, stejně jako před lety jeho otec, že lidské štěstí není v přepychovém zámku a nesmírném bohatství, ale ve svobodné volbě způsobu vlastního života.

Film je naplněn gangy, připomínajícími nejslavnější doby americké němé grotesky.

Mládeži přístupno.

Dětská představení

4. neděle

SEN NOCI SVATOJÁNSKÉ

Barevný loutkový film Jiřího Trnky podle motivů komedie W. Shakespeara.

11. neděle

ŠEDÁK A BĚLOHLÁVEK

Maďarský barevný film, který vypráví o přátelství malého chlapce, kterému děti říkají Bělohlávek a koně šedáka, kterého děti na čas zachránily před porážkou.

18. neděle

K PRINCEZNÁM SE NEČUCHÁ

Barevný český film o dvou vykutálených medvědích.

25. neděle

KRÁLOVSKÁ POHÁDKA

Barevná filmová pohádka o králi, který měl potíže s vybíravou dcerou.

Na závěr sezóny v Klubu důchodců

Měsícem květnem uzavíráme ročník 1966—1967 pravidelných středečních besed v Klubu důchodců. Po prázdninové přestávce zahájíme činnost opět v září 1967.

Hodnotíme-li uplynulé období činnosti Klubu důchodců na tomto úseku, docházíme k překvapujícím závěrům a můžeme říci, že bychom si těžko mohli představit život většiny našich důchodců bez těchto hodnotných besed.

Od září 1966, kdy jsme zahájili již pátou sezónu pořádání pravidelných besed, do konce května tohoto roku bylo jich uskutečněno celkem 39 a celkovou účastí 850 našich důchodců. Jistě uznání hodná činnost.

Těchto pěkných výsledků je dosahováno obětavou prací okruhu pracovníků, kteří podle programu besedy připravují a provádějí. Tyto zasahují do všech hlavních otázek života v našem městě, života veřejného, kulturního, nejsou postrádány ani besedy zdravotnické, historické, besedy o knihách a besedy hudební, ve kterých účinkují žáci Lidových škol umění v Kojetíně a v Tovačově.

Nebylo by správné nevyzvednout a nepoděkovat všem, kteří přispěli k pěkným středečním odpoledním v našem klubu.

Začneme pracovníci Osvětové besedy s. Novotnou, která nám všechny besedy dovedla zajistit a sama v několika účinkovala. Zajišťovala nám také účast lékařů, ať již dr. Hýžďala, dr. Kociána, dr. Šinkory či dr. Vystrčila. Besedy historické byly opravdu hodnotné tím, že získala s. Gajdici z Tovačova, s. Štrobacha z Přerova, s. Štégera a našeho kronikáře s. Ondru. Společně se s. Oulehlovou a s. Malou připravovaly besedy o knize, besídku předvánoční a k Mezinárodnímu dni žen. V besedách o významných celostátních událostech m. vděčné posluchačstvo s. Sýkora a s. Malý se svým

kvartetem. S. Šenková dovedla velmi poutavě vyprávět o odbojové činnosti za druhé světové války. Také městský národní výbor použil těchto besed a jak předseda, tak tajemník přišli mezi nás, aby pobesedovali o problémech města a plánech na jeho zvelebení.

Zveřejňujeme-li tuto práci a uvádíme-li právem skupinu lidí, kteří se s pochopením a nezištně ujímají této činnosti, činíme tak proto, že si vysoce ceníme jejich spolupráce při vytváření nového společenského soužití našich občanů.

Za samosprávu Klubu důchodců
Jan HLOBIL

VÝZNAMNÉ VÝROČÍ A JUBILEA OBČANŮ NAŠEHO MĚSTA V MĚSÍCI ČERVNU 1967

V tomto měsíci se dožívá

paní Anna Kargerová	89 let,
paní Aloisie Sýkorová	88 let,
paní Anna Hýžďalová	87 let,
paní Marie Hauková	86 let,
paní Antonie Kmentová	86 let,
paní Terezie Berglová	84 let,
paní Anna Králíková	84 let,
paní Marie Kalabusová	83 let,
pan ing. Vladimír Vlácilík	81 let,
paní Františka Horáčková	80 let,
paní Anna Slavíková	80 let.

Dvacetpět let trvání manželství oslaví manželé Malých z ul. Svatopluka Čecha, manželé Vaculovi z ul. Jiráskovy a manželé Rumplovi z ul. Palackého.

BLAHOPŘEJEME!

PRŮVODCE MĚSTEM A JEHO OKOLÍM

KOJETÍN OD ROKU 1848 DO KONCE PRVNÍ SVĚTOVÉ VÁLKY

[Dokončení.]

V letech 1903—1907 přestavěn od základů starý pivovar a vznikl tak dnešní hotel, téhož jména. Roku 1903 ukončena stavba krásné budovy dívčí školy, rozšířená pak v roce 1932 o prodloužené jižní křídlo. Zde bych rád připomněl, že pod můstek se svatojánskou statuí jsme ještě jako kluci ložívali, je tam překlenutá Psoluka. V místech dívčí školy stálo kdysi hospodářské stavení Kotkovo. Kotků je a bývalo v Kojetíně více a proto říkali tomuto Kotkovi „Motélník“. Proč? Zmíněný potok Psoluka zde tvořil, tam kde je dnes před školou park, jezírko — tůňku, nad níž ve svůj čas létala hejna motýlů - bělášků...

Roku 1906 byl zřízen ve městě Pastevní spolek hospodářský. V roce 1907 opraven radniční portál, přestavěn cukrovar a v Dubanech zemřel 18. února t. r. P. Zgoda, kukátkář. Roku 1908 uvedena do provozu elektrárna, zřízená v bývalém lobodském mlýně. V letech 1910—11 zřízeno zde filiální Hospodářské družstvo, jeho odbočka Kroměříže. Roku 1917 se osamostatnilo.

V roce 1911 dostavěn lihovar. Od jara přšlo a přšlo, až se dne 21. května rozlila voda v takových spoustách, že nebylo pamětníka. Nejvíce byl poškozen Žabák, kde měli na půl metru vody v bytech. Však těch domků potom hodně spadlo. I na Hatích byla hrůza. — Školní mládež viděla katastrofu ovšem z druhé stránky — děti z postižených ulic nemusely do školy a vozily se na neckách.

Roku 1912 vzala voda most přes Moravu „co se jede do lesa“; tam potom postaven most dr. Šíleného.

Toho roku založen v Kojetíně včelařský spolek. Rok 1913 byl od jara do října mokrá, až obilí v mandelích porostlo. „Šprlochem“ (Palackého ulicí) položena nová silnice a překlenuta Psoluka, jak již bylo řečeno.

A tak se dostáváme k období první světové války. Nebudeme zde vypisovat, kdy který stát vypověděl druhému válku, které bitvy a kde byly svedeny. Pouze fakta z Kojetína. Roku 1910 bylo již v Kojetíně 759 domků s 6051 obyvateli, z nichž bylo 6000 Čechů a 51 Němců, 5818 katolíků, 5 evangelíků, 198 Židů. Roku 1921 (prvé sčítání lidu po válce) bylo zde 874 domů a 6158 obyvatel. Z toho 6038 Čechů, 33 Němců, 34 židovské národnosti, 3 jiné národnosti a 50 cizozemců. Podle náboženského vyznání 5261 katolíků, 27 evangelíků, 219 církve československé, 87 izraelitů, 11 jiné víry a 533 bez konfese.

Vyučování na chlapecké škole v roce 1914 nezačalo — byla tam zřízena vojenská nemocnice, která brzy uvítala prvé raněné vojáky. Chlapci a jejich učitelé (pokud zbyli) se odstěhovali do dívčí školy, do zimní hospodářské školy, do starého obecního domu v židovně, ano i do „sálu“ Chmelova hostince. Jak toto vyučování vypadalo, jistě není třeba popisovat.

Ještě na podzim roku 1914 sem přišli vystěhovalci z Haliče, Poláci, Rusíni a hlavně židé; později i běženci Slovinci z Gorice a Přimorí. Také ruští zajatci zde pracovali u sedláků a v řepné kampani v cukrovarech. Pomníčky vojáků Svorobočenka a Mariana Ondreje, kteří se zadusili 19. listopadu 1915 při práci, jsou toho smutným dokladem.

Kromě lidských obětí (a ty nebyly malé, jak se dočteme) patří k největším ztrátám na morálních hodnotách úpadek lidskosti, což se projevilo v bezohledném

lichvaření — keřasení jsme říkali. Srovnajme si ceny některých potravin a produktů při počátku a při konci první světové války u nás v Kojetíně, jak je na věčnou paměť a výstrahu zapsáno v městské kronice kojetínské.

		Rok 1914	Rok 1918
		korun - haléřů	korun - haléřů
pšenice	1 q	26,—	800,— — 1.000,—
žito	1 q	20,—	600,— — 800,—
ječmen	1 q	20,—	400,— — 500,—
oves	1 q	16,—	300,— — 400,—
brambory	1 q	3,—	200,— — 220,—
proso	1 q	25,—	300,— — 500,—
mák	1 q	100,—	1.000,— — 1.500,—
hrách	1 q	28,—	800,— — 1.200,—
čočka	1 q	36,—	1.000,— — 1.200,—
maso:			
hovězí	1 kg	2,40	20,—
vepřové	1 kg	3,—	30,—
máslo	1 kg	2,60	50,— — 56,—
sádlo	1 kg	2,—	60,— — 120,—
tvaroh	1 kg	—,30	10,—
vejce	1 ks	—,06	1,20
mléko	1 l	—,20	2,40 — 3,—

Nebo: požadováno za 1 kg cibule 12 Kor., za 1 kg kmínu 120,— Kor., 1 kg obyčejného mýdla 60,— Kor., atd., atd. Někrmenná husa za 100,— Kor., kuře za 12,— Kor., slepice až za 50,— Kor., sele za 700 Kor. Pánský oblek 1.600,—, nízké botky 300,—, vysoké 600,— Kor. Za krabičku zápalek (před válkou 2 hal.) žádáno až 60 haléřů, za litr piva 1 Kor., za litr vína 16 Kor., za litr slivovice až 80,— Kor. Maximální ceny úřední byly mnohem menší, ale za ty se neprodávalo; řeklo se pouze: nemáme — hleďte se obejít.

Také u nás v Kojetíně se však stalo, že chytrák vy-

zrál na chytráka. Jistý zemědělec prodal 2 centy obilí za 2.000 Korun. Když se tím chlubil v hospodě, zjistilo se, že dostal bankovky — falešné. Kronika (právem) říká, že napáleného zloděje nikdo nelitoval.

Také relativně poklesl počet obyvatel, jak vidno z přehledu:

roku 1914 se tu narodilo	175	a zemřelo	139	osob,
roku 1915 se tu narodilo	128	a zemřelo	116	osob,
roku 1916 se tu narodilo	67	a zemřelo	113	osob,
roku 1917 se tu narodilo	72	a zemřelo	100	osob,
roku 1918 se tu narodilo	70	a zemřelo	94	osob.

Seznam ⁵ padlých a ⁵⁷² nezvěstných ⁴⁷² Koječáků vykazuje celkem 137 duší.

Když městská rada kojetínská zvolila již 26. května 1918 (mezi jinými) svým čestným občanem Mistra Aloise Jirásku, odpověděl jí týž krásným dopisem ze dne 7. července 1918.

Na straně 62 městské kroniky, při popise převratových událostí v Kojetíně je jedno nedopatření. Nebyl převrat v Kojetíně hned 28. října 1918, nýbrž až příštího dne — tedy 29. října. Velmi dobře si to pamatuji, i když nebylo tehdy (pro chřipku) vyučování. Jako dnes vidím zástupy před už ne c. k. okresním soudem, jak sundávají rakouského orla a dávají tam tři znaky: český, moravský a slezský, které visivaly nad jevištěm v pivovare. Jak letí dolů orel s četnické stanice naproti dívčí škole a jak všichni ti opeřenci plechoví se topí v mlýnské strouze. Vidím pozdějšího starostu Švastu na podezdívce mariánského sloupu na náměstí, slyším ho notovat zde neznámou (byl z Čech): Zazněte bubny, prapory zavlažte — válečné písně, bratři zazpívejte. A potom letěly se zdí i tabulky označující „Náměstí císaře Františka Josefa I.“, bílé s modrým písmem. Litina se hned na zemi tříštila.

Toho roku (1918) byla zima mírná a suchá, mrazy pouze zrána a nepatrné. Nejsilnější mráz -10° byl dne 15. ledna 1918. Počátkem března už bylo zaseto.

Jaro suché, teplé, někdy až horké. V dubnu a květnu téměř ani nespřchlo. Teprve druhá polovice června byla deštivá, ale stále krásně teplo, už plus 24° R. Nečekané ranní mrazíky koncem května poškodily ovocný strom a žito v květnu pomrzlo. — Léto bylo teplé, ale často přšelo; proto byly žně obtížné a zdlouhavé. Úroda podprůměrná: žito měla málo zrna, pšenici poškodily deště, mnohé ječmeny a ovsy ani nevysypaly pro jarní sucha. Podzim mírný a suchý, až koncem listopadu prvé mrazy byly. Zemáků a řep znamenitě se urodilo, někdy až 100 centů po měřici. Teprve koncem prosince — o vánočních svátcích — zamrzlo.

Čtenáři milí, zdraví buďte!

Bohuš ŠTĚGER

Kojetínský kulturní kalendář
vydává Osvětová beseda
Kojetín

T 07 70881 MTZ 11 67 3667